

СРПСКИ СИОН

Год. XVII.

Број I.

ЗВАНИЧАН ЛИСТ ПРАВОСЛАВНОГ СРПСКОГ АРХИЈЕРЕЈСКОГ СИНОДА МИТРОПОЛИЈЕ
КАРЛОВАЧКЕ ЗА ДУХОВНЕ, ЦРКВЕНЕ И ЈЕРАРХИЈСКЕ СТВАРИ.

У Ср. Карловцима у недељу 7. Јануара 1907.

ЗВАНИЧНО

МИХАИЛЪ

Бољјом милости православни Епископ српске Епископије г.-карловачке,
пречасном и часном свештенству и љубазном у Христу стаду својему,
Благодат и мир од Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, а од смирености своје
архипастирски благослов и цјелованије!

Христос се роди, љубазни моји!

Ма како нам у животу тешко било:
било да нас тишти и мучи брига каква
домаћа, било да нас је притисла болест
тешка, или нам је срце кукавно утонуло
у голему тугу за изгубљеним рајем сво-
јим, другом, сродником или пријатељем
драгим; или нам душу смуђује и кида
братска неслога наша и раздор пүсти,
па баш, као за ругло, у духом љубави
и мира Божјега освећеним зидовима св.
цркве православне, било ма шта од тога,

свега тога нестaje у нама и испред нас
у часу оном радосном, када до нас допру
први звуци старога нашега Божићнега
поздрава: „Христос се роди!“ Мјесто
бриге осјећамо — поуздање, мјесто бола,
осјећамо ми ведро и утјехе пуно распо-
ложење неко, а мјесто туге, пуно нам
је срце дјетинске радости и узвишене,
чисте усхићености хитећи један другом
у сретање са веселим клицањем на усти:
„Во истину роди!“ Колика промјена у
том св. часу, колика снага у том узви-
шеном Божићнем поздраву нашем!

Па, како да разјаснимо љубазни моји, тај грдни преокрет у срцима нашим, у души и у свем бићу нашем; откуда толика радост наша, а из тих ријечи тога Божићнега поздрава нашег?

Љубазни моји! Рождество Исусе Христово највећи је догађај у повијести свијета. Њиме се завршује конач старога, древнога свијета, а почиње ново доба, нов живот и вијек. Треба се само сјетити, како је било у свијету прије Христа, па да се схвати големи значај тога догађаја витлејемскога. Потање износити и разлагати живот старога човјека до Христа, овом приликом, није ни згодно ни потребно, кад с правом предпостављам, да је сваки вриједни свештеник — учитељ у разним проповиједима својим толико пута изнио већ пред духовне очи вијернога стада Божјега, потпуну слику јаднога и биједнога предхришћанскога човјештва. С тога ћу, љубазни моји тек да потјетим само, како је први човјек, тај најдрагоцјенији створ Божји, кад му је најбоље било, непослушношћу својом увриједио Створитеља свога. Добивши од Бога уз разум и слободу воље, дигао се био човјек против Бога и свете Његове воље у тежњи, да буде и он као Бог, да буде раван Створитељу свом. А пошљедице? Знадете их сви! Бистри онај разум, којим је сазнавао и познавао човјек правога и истинитога Бога, утону у мрак заблуда и изгуби првобитну снагу правилнога познавања највишега Бића; слобода оне невине и непорочне воље, којом је Адам дисао и кретао се у рају Божјем, претвори се у *роштво* тешкога страстима пала човјека, који, изагнан из раја Божјега, изгуби негљеније и паде у сјену смртну, јер су *„оброци грѣха — смртъ.“*

Па ипак, и у тако палу човјеку, није се прекинула и пошљедна нит, која га је везала за Створитеља његова. И у помраченој души људској тињала је још, као искра под пепелом, тежња за првоузроком њеним и нека неодољива потреба, да се обраћа и да се клања неком вишем и моћнијем бићу као Богу своме. Правога, истинитога Бога заборавили

бјеху људи, па мјесто Њему, Створитељу своме почеше клањати се твари почевши од идола — кипова најодвратнијих страсти људских, од гадова и животиња свакојаквих, па до звијезда небеских. Јадно и очајно стање!

Но, милостив је Господ! „Не до конца прогнѣваѣтса ниже ко вѣккхъ враждѣтѣ.“ Он „не хоцѣтѣ смерти грѣшника, но живѣ бити емѣ и въ разѣмѣ истинѣ прѣити.“ Одма, по паду човјека и губитку раја пустио је Бог зраку милости Своје обећањем, да ће послати грјешнику Искупитеља. Прво то своје еванђеље понављао је Господ много частик, многообразик подржавајући тако у грјешном створу свом наду на избавленије. Ну, када је слаби створ Божји на низбрдци својих заблуда утонуо био дубоко у бездан своје покварености и грјешности, и када је осјећајући своју немоћ да се сам собом избави и дигне на свјетлост праве истине и истинскога добра, у тешком и несносном вѣћ стању свом, често погледао горе на небо, очекујући помоћ с више; онда када је минуло доба старозавјетних првообразѣа, а наступило доба, да се испуни Божје обећање, тада: „вгда прѣидѣ кончина лѣтѣа, посла Богъ Сына Своѣго, раждаемаго ѿ жены, . . . да подзаконныма испѣтитъ, да всыновленіе воспрѣимемъ!“

Са Рождеством Христовим засјала је роду људском нова свјетлост, *Свѣтѣ ѿ Свѣтѣа*, свјетлост, која просвѣтљетѣ свакаго чловѣка, који кроз вјеру у Исуса Христа, Сина Божјега тражи и хоће да сазна вјечну Истину; свјетлост, која кроз љубав небеску, показује пут, којим се долази до правилнога поштовања Бога јединога и да спознаје, да смо сви ми браћа међу собом, јер нам је један Отац и Бог на небу; свјетлост, која кроз наду хришћанску води к извору живота вјечнога, блаженога, к животу сѣмом. (Иванъ 14, 6).

Па кад ми, љубазни моји видимо и знамо, да је Рождество Христово те и такове високе, благодатне дарове донијети нам благоизволило; када знамо из повијести свијета, да се тој Рождества Христова свјетлости поклонили и силни

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

за онда Рим и човјечја за онда најсавременија мудрост и грчка и мисирска и да је пред њом устукнула притворност и поквареност фарисејска; како да се не зарадујемо искреном радости темељитом преокрету, томе новом добу и животу, рождеству Царства Божјега на земљи, у ком се измирило и сјединило небо и земља, Бог и човјек?

Да, љубазни моји, придите *возрадема* Гдѣи, и ви старци, што сте под теретом годинаца својих, можда у биједи и патњи проведених изнемогли већ, дођите к Спаситељу благом, јер Он зове к себи све који су *оутрђдени* и *временни*, да вас упокоји, утјеша и окријепи Он; дођите и ви, дјецо и младости безазлена, јер и вас Христос зове к себи и обећава вам Царство Божје; дођите и ви имућни и знатни, који утирете сузе сирота и удовица, *незаборављајући „благотвореніа и вѣщеніа“*, јер *„такoвими жертвами благогождаетса Богъ“* (Евр. 13, 16.); дођи и ти *заборављена сиротиња* наша, што суводна и гола јадне тавораш дане своје, да на богатој трпези Божићној окусиш радост која је данас објављена свима људима, дођи, . . . дођите сви, да у радости просвијетљенога срца и у Сином Божјим дарованој слободи духа, с ангелима небеским и пастирима витлејемским, запјевајмо сложено и умилно: *Слава во вышнихъ Богъ, и на земли миръ, въ чловѣцѣхъ благоволеніе!*

Па, кад смо тако, љубазни моји, отпјевали пјесму славе, упитајмо се сад, како и чиме ће мо да благодаримо Оцу небесном за толику милост Његову; како и чиме да изађемо у сретање и поклонимо и даривамо Сина и посланика Божјега, који нам је донио с неба тако богате царске дарове и просуо пуну прегршт пшенице небесне по свима угловима куће и свима путевима живота нашега . . . Источни мудраци вођени вѣштаственном (звѣјездом) свјетлошћу, даривали су Отроча младо у вертепу витлејемском, најдрагоцјенијим вѣштаственим даровима: златом, ливаном и смиром. Ми злата немамо, а немамо ни другога каквога блага земнога. Али, обасјани из

вертепа свјетлошћу небесном, имамо ми што је и од злата драгоцјеније и од ливана и смиро: Богу драгом милије, а то је срце наше чисто и смирено и душа честита и Богу предана.

Па кад у таком срцу нашем и у души нашој живи и ради чиста вјера православна, па несебична и самопрегорљива љубав небеска укријепљена тврдом надом на благодатну помоћ Божју, па са тако окићеним срцем и душом уђемо у вертеп, да се поклонимо Спаситељу свом и да Га даривамо даровима тима: зарадоваће се и благословиће нас данас рођењу Спаситељу наш!

И ако тако срце и душу, окићену вјером правом, љубави небесном и надом тврдо ушчувамо себи и својима кроз све дане живота нашега: не ће онда међу нама бити хладне према вјери и светињама наше св. цркве равнодушности, а још мање моћи ће коло да воде међу нама људи безбожници и богохулници, којима је чрево бог и који у сваку стопу грде и руже св. Име Божје и сваку светињу побожне душе хришћанске.

Не ће, поред небеских дарова тих моћи се ваћи пастира, који нигда не уче ни вијернога народа у цркви, ни школске дјеце у школи, вјечним истинама Божјим и хришћанском животу и молитвама св. наше цркве, нити ће бити православних Срба, који мјесто у цркву на службу Божју, одлазе у загушљиве и отровне биртије и „зборишта“ нечастивих, кад пође Богојављенска или св. Савска литија да се завлаче и сакривају иза врата дућана или бирцуза и одатле, као да нијесу синови св. цркве наше, хладно и равнодушно посматрају молитвени опход браће своје . . .

Не ће онда, уз чисто срце и побожну душу моћи се слушати у црквама нашим мјесто побожнога разговора с Богом, веселога и гласнога збора и вашарскога жагора особито по препратама женским.

Не ће бити цркви, што им кровови прокисавају и зидови се руше и пропадају, нити ће бити подераних свештеничких одежда и празних црквених каса.

Не ће бити богаташа без срца и љубави према сиротињи, нити сиротиње без послене и неваљале: не ће бити свађе, ни крађе, палежа и отимачине. Нити ће се моћи чути, да млађи не поштује старијега, а старији да се не брину о напретку млађих. Не ће бити себичњака и рачунџија, који дадоше и образ и част и име и поштење за корист и сујету своју. Најпосле не ће бити жалости, која се не може утјешити, ни невоље, која нема краја, јер данас рођени Христос Бог зове све, који су оптерећени и притијешњени к себи, и отвара им рајска врата, да уђу у радост Господа свога...

Тим и таквим даровима поклонимо се и даривајмо Отроча младо, Спаса нашега, и сада и свагда, кроз све дане и у свима приликама живота нашега: онда ће радост наша, што ју осјећамо кад чујемо Божићни поздрав: Христос се роди, бити истинита и значајна, трајна и — спасоносна. Бог милостиви благословио те наше побожне радости осјећаје, да нам *нигда* не охладне ни у нама самима, ни у цркви, ни у кући, ни у дјеци ни у роду — и народу нашем... Христос се роди, љубазни моји!

Дано у Плашком, пред св. оца Николаја 1906.

Ваш смирени у Христу молитвеник
МІХАИЛЪ.

Г А В Р И Л,

ПО БОЖЈОЈ МИЛОСТИ СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ ЕПИСКОП ВРШАЧКИ, БЕЛОЦРКВАНСКИ
И ПАНЧЕВАЧКИ И Т. Д.

пречасном свештенству обојега реда и свој у Господу љубљеној пастви
богохраниме епархије своје проси благодат и мир у Господа, а шаље свој
архипастирски поздрав и благослов.

И се звѣзда, юже видѣша на востоцѣ,
идаше предъ ними. — Мат. 2, 9.

Када на данашњи светли празник Рождества Христова у љубави архипастирској долазим до вас, драга децо духовна, да вас поздравим свесрдно са »Христос се роди« и да се радујем вашем отпоздраву »ва истину се роди« — ја бих овом приликом да вас нарочито упозорим на ону чудесну звезду, која се поводом рођења Спаситељева јавила мудрацима на истоку, како би се ви у толико боље могли уверити, да и нама свемилостиви Творац неба и земље даде у вери спасоносној такођер јасну звезду водиљу, да нам светли кроз мрак греховни у домовину нам вечну на небесима.

Да би све то и боље појмили, наспомињем пре свега, како пре рођења

Христова, сви народи земаљски, осим синова Израилевих, беху идолопоклоници, те према томе живеше у лажној вери, обузети тамом и опхрвани сваковрсним недоумицама, пороцима, гресима.

Па и у самих потомака Аврамових, у крилу народа избранога, беше такођер све јадно и жалосно у доба, **егда приде кончина лѣта**, када се навршило време, у коме ваљаде да сиђе с неба на земљу Господ Искушитељ. Вера у народа ма-лаксала, према црквеном предању студена равнодушност, на све стране међусобне очајне зађевице.

И сви би ти народи од реда пали били у крајње очајање, да незнабошце није од те пропасти штитила наслеђена вера у преображај, што ће га, у напред одређено време, само Божество послати бедноме човештву; а у народа израилскога богодуховени Пророци ступаху на поприште са све јаснијим и јаснијим пророштвима о Месији обећаном.

Па све се то, милом Богу хвала, и испунило на данашњи дан, када се, пре звезде данице рођени Господ и превечни Бог, јави у вертепу витлејенскоме, што би саопћено како Јудејцима, тако и незнабошцима, у једно те исто доба: Јудејцима блистањем сводова небесних над пољем витлејемским и анђеоским славопојем пред задивљеним пастирима, а незнабошцима сјајем чудесне звезде на истоку, која нарочито неколицину тамошњих мудраца не само да увери о томе, да је тако давна и тако жељно ишчекивани Спаситељ на земљу ступио, него их уједно и поведе у даљну земљу јудејску, где се у ноћној тишини роди Светлост од Светлости, Бог истинити од Бога истинитог, Исус Христос.

Но како ове звезде нестале испред њихових очију, када пристадоше под Јерусалим град, то се они и свраћају онамо, па се у самога тадашњег владара Ирода разаберају: **гдѣ есть рождѣся Царь Іудейскій?** А када им онде рекоше: **въ Видлемѣ Іудейскѣмъ**, који лежи од Јерусалима на три сахата хода, они без одлагања наставише свој пут онамо.

Тек што се међутим одмакоше од Јерусалима, кад ал иста она звезда водиља, коју видеше на истоку и поведе их на тај даљни пут, поново затрепта пред њима, да јој се они, као милом знанцу и сапутнику, у простодупности и безазлености својој од свег срца зарадоваху, као што и стоји писано у данашњем светом Јеванђељу: **и се звѣзда, кже видѣша на востоцѣ, идаше предъ ними... видѣвше же звѣзда, возрадовашася радостію велию зѣла.**

И та звезда водиља, блистајући се и треперећи пред њима у необичном сјају, казује им стазу према тако жарко жељеној мети. Ал не стаје међутим ни у самом Витлејему, где мишљаху зар, да ће Спаситеља света, као Потомка Давидова, наћи у каквом царском двору од мрамора, ил иначе у каквој раскошној, богаташкој палати — она их води још нешто даље, на пољану крај града, где, на њихово изненађење, стаде над једном пештером, у коју иначе пастири склањаху стада своја, кад време прећаше буром и непогодом.

И се звѣзда ста вѣрхъ, идѣже въ Огроча. Нема сумње, кажипут је поуздан, у тој незнатној пештери почива новорођени Цар јудејски. И они без свака даљег устезања силазе са својих камила, на којима се у оним крајевима и дан данашњи путује, те уђоше у пештеру.

А кад онде видеше Господа у повојима детињим и преблагословену Дјеву Марију, поклонише Му се и падоше ничице пред Њим, и принесоше Му дарове богате: злато и ливан и смирну.

О, како ли је дивна појава, тај смерни, побожни хаџилук источних мудраца! Народ избрани знађаше из Божјега откровења, где и, од прилике, кад ће се родити Месија, па ипак тај народ чами у нехају и немару, кад то доба настушило беше, и једва да би се иначе у читавом Израиљу нашло било душе, која би похитала била у Витлејем, да анђели небесни не упутише неколико скромних пастира, да иду онамо и да се о свему увере. А међутим источни мудраци, и ако се налажаху у заблуди и таме незнабожачкој, без сваке сумње већ претходно поиздавна разабираху за обећано рођење Спаситељево, те се и удостојавају звезде водиље, да их приведе светлости пренебесној.

А као што ове побожне источне мудраце изведе из таме у светлост та чудесна звезда водиља, тако знајте љубазна децо моја духовна, да и вама свима даде сличну поуздану звезду водиљу на данашњи дан у вертепу витлејемскоме рођени Спаситељ наш Исус Христос. Та је звезда — непоколебљива вера у небесно Његово послање, у божаствено учење Његово, потврђено натприродним чудесима, то је света наша вера православна.

Света је вера неодољива моћ, којом у Бога постизавамо испуњавање сваке своје скромне молбе. *Иди, и како си веровао, онако нека ти буде*, говори Господ капетану из Капернаума и слуга му верни оздрави онога часа. *О жено, велика је вера Твоја*, рече жени Хананејци и оздрави с места болна јој кћи.

Уједно роди истинита вера и у нами самима плодовима спасоносним. Истинитом вером задахнут, чини православни хришћанин добра дела, према упутству божаственом: да не зна левица, што чини десница. Јер само ако то двоје неразлучно иде једно с другим, прима се награда у насељима рајским. Иначе, као што је вера без добрих дела мртва, тако ништа не вреди ни добра дела сама по себи, ако нису тако рећи запечаћена чистом вером православном. Те с тога се и залутала дојакошња браћа наша назарени љуто варају, кад мисле да ће се спасти од вечне погибељи, ако се беспрекидно позивају на свој живот и нека добра своја дела, а овамо, у мрачној заблуди својој, окренуше леђа светлости спасоносној, вери православној. Јер све и да је истина, да се они свакојако труде око вршења добрих дела, и онда ће им се рећи с Пророком Агејем (1, 6.): **сѣхасте многѡ и възасте малѡ** — њихова су добра дела варљива, као што и лажан адиђар не вреди као прави драги камен, јер неверство, што га изнесе на видик остављањем свете вере православне, као какав опак црв подгриза и поништава и подрива и сам њихов најмарљивији труд око спасавања грешне своје душе. Не дајте се дакле заваравати њиховим лажним учењем, него им шта више, испоручите на данашњи дан, кога они не славе, поруку моју, да се још за времена покају и врате у крило свете Матере Цркве православне, која ће их тим начином примити раширених руку, као у причи Господњој отац заблуделога сина.

Но ја морам да кажем коју озбиљну и онима, који се, истина, сматрају и исповедају да су православни, чувају се порока и греха, ал им вера малаксала, те нема онога правог, истинитог полета, који треба да краси искрену православну душу.

Узаман им је и узалудан сваки труд, ако не узнегују и одгаје у себи у првом реду спасоносну веру православну у читавом њеном сјају и блистању. **Безз вѣры же не возможно угоудити Богъ** говори св. Апостол Павле (Јевр. 11, 6)!

Ви пак, драга децо духовна, који имате и веру чисту и с тим упоредо живите побожно и чините дела богоугодна, останите и на даље истрајни у борби против светских искушења, те ни од сада ни за живу главу не скрећите никад и ни под којим прилакама са оне праве стазе, коју блиставим зракама озарава и обасјава света вера православна, та једина поуздана звезда водиља кроз долину земаљску у домовину нам вечну. У свима својим верским подвизима будите орни, истрајни, подузетни и једнодушни, сложни, као што све те врлине красише и источне мудраце, па и постигоше жељена успеха.

Тим ћете пак начином и Божићње Празнике на миру провести, као и средно ново лето дочекати, што за вас, шаљући вам архипастирски благослов, и ја топлим молитвама у Бога просим. Амин.

Дано у нашој епископској резиденцији у Вршцу, по рођењу Христову године 1906-те, нашега епископовања једанаесте.

Гореспоменути смирени епископ

ГАВРИЛ.

Рукоположени.

Његово Високопреосвештенство, Г. епископ пакрачки *Мирон* благоизволио је рукоположити свршене богослове и то: *Луку Бубића* 3. децембра 1906. за ђакона, а 4. децембра 1906. за презвитера; *Христифора Милошевића*, 4. децембра 1906. за ђакона а 6. децембра 1906. за през-

витера и *Радивоја Кокића*, конз. подбиљезника у Пакрацу 25. децембра 1906. за ђакона. Први је именован од епарх. конзисторије пакрачке за протопрезв. помоћника у Вођину, а други за привр. парох. помоћника у Вел. Писаници.

НЕЗВАНИЧНО.

Народно-црквени сабор.

Како је изабрачи верификациони одбор, односно његов председник и извештач слаб познавалац и самог саборског пословника, види се и из тога, што је његов председник прота Божа Половић примивши од Његове Светости веровнице и стигле протесте, мислио, да их може за неколико

минути прегледати, те видећи, да то не иде тако брзо, изјави, да одбор није могао за краткв време извршити све своје послове, умоли да се „сабор“ (многи му додацише: не сабор, но седница!) одгоди, како би одбор могао посвршивати све послове, што је сабор и усвојио.

Његова Светост изјавивши, да пошто на карловачким црквама сахати не иду

једнако, да ће се сазив седница објављивати великим звоном на саборној цркви, и тиме заврши П. седницу.

Ш. је седница одржана 12. Дец.

Пошто је прочитан записник П. седнице и оверовљен, известилац привременог верификационог одбора прочита свој кратки и непотпуни извештај.

Како вер. одбор није ставио међу оспорене мандате и мандат др. Мише Михајловића, то је др. Милан Мандић предложио, да се и његов мандат уврсти међу оспорене, пошто предлеже два изборна записника из митровачког среза т. ј. Михајловићев и др. Душана Поповића.

Око овог питања изродила се подужа дебата, у којој су учествовали: известилац, др. Мандић, др. Миша Михајловић, који је умолио да се његов мандат прогласи оспореним, др. Мита Мушички, који се обесмртио својом тврдњом, да мандат није лична ствар посланика, него је то ствар јавног права, ва што му је др. Душан Пелеш доказао, да препорност једног мандата или непрепорност није ствар јавног права, него ствар пословника, др. Жарко Миладиновић, а Буда Бидисављевић рече, да кад посланик може положити свој мандат, да онда може захтевати и да се његов мандат прогласи препорним.

Његова Светост напомену, да су се говорници удалили од предмета, јер мериторна се расправа води тек после конституисања сабора.

Постаје — рече — заиста два изборна записника и вер. је одбор погрешно, што то није навео. Кад је сам Михајловић молио, да му се мандат прогласи за оспорен, онда треба тако и учинити.

Пошто је Михајловић поново умолио сабор, да се и његов мандат уврсти у оспорене мандате, а известилац промену свој предлог, без да је сам одбор о томе и донео решење, то се и Михајловићев мандат прогласи оспореним.

Да је верификац. одбор хтео и умео бити доследан, он би одмах, чим је видео да постоје два изборна записника у Митровици, прогласио Михајловићев мандат оспореним.

1902. у I. је седници др. Александар

пл. Рокнић поднео изјаву одмах по отварању седнице у име своје и својих другова: „Пошто су из I. изборног слуњског среза предани двоструки мандати, то предлажем, да се неверифицираним двоструким мандатима тога изборног среза суспендира извршивање посланичких права и дужности до коначне верификације избора у том срезу, а да се тако исто поступа и у евентуалним другим сличним случајевима“.

И да се тако поступало и код избора митровачког, не би било оне страсне и излишне дебате.

Да се види, како ми ударамо патраг и у самом знању саборског пословника, а то све због наших проклетих партијских свађа, навешћемо само један пример.

1881. изабрао је сабор верификациони одбор, који је изабрао проту Николу Беговића за председника, а др. Светозара Димитријевића за ивестиоца.

Исти је одбор поднео сабору писмен свој извештај, у ком је сабор известио, против којих посланика нема протеста, које је сабору поименце предложио да се оверове, за тим је навео против којих је поднесен уток, и код сваког мандата потанко шта се све наводи у утоку, и то све по дијецезама, и подједно је код сваког мандата поднео и своје образложено мњење да се који мандат одобри или оспори.

Извештај је одборов прво прочитан сав, а за тим је вођена дебата о сваком нападнутом мандату.

Овако је дакле рађено 1881., а 1906 известилац верификационог одбора у место, да је тако и сам поступао, он је навео само поименце посланике против којих је уложен уток, рекавши: „О тим оспореним мандатима поднеће се засебан извештај по пропису §. 23. допуне пословника“.

И такав је одборов поступак изазвао оне бурне призоре у неколико саборских седница, и пребацивање од самосталаца да је одбор за то тако поступао, што је хтео да држи самосталце у шаху, те да према томе на основу своје већине, по вољи уништава поједине мандате.

Прото Беговић није био човек школован, дочим је прота Поповић школован, те

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ако већ известилац др. Бабић није знао, или није хтео да поднесе извештај сабору овакав какав је требао поднети, требао га је он научити какав се извештај *има и мора* сабору поднети.

Из напред се реченог, јасно види, да је др. Влада Манојловић јако погрешно, што је рекао: да је увек тај обичај био, да се од мандата до мандата ишло и расправљало, и да је бивало случајева да вер. одбор није био са свима мандатима одједанпут готов, већ је поједине мандате, које је проучио, предузимао и о њима реферисао.

А да није тако досад никад поступано, доказао је др. Милан Мандић, који је 1902. био известилац и као такав зна, да је и те године поднесен писмени извештај у целини, у ком је био предлог за сваки мандат да се овери или не овери.

Др. Душан Пелеш је са свим коректно заступао мишљење, да верификациони извештај мора увек предлежати пред сабором, и да он без одобрења саборског не може и не сме сабору износити своје партијалне извештаје, те кад је изјавио, ако сабор мора имати, онда се овај предмет мора скинути са дневног реда, радикали му добацише: обструсија! Ову реч радикали чешће употребљаваше, чиме показаше, да они немају ни највужнијег парламентарног знања.

Та у свима се саборима подноси генерални извештај о раду верификационог одбора, што су захтевали и самосталци, и што је рађено у свима нашим саборима овамо од 1872.

А још већма је показао своје незнање известилац др. Бабић рекавши, да је физичка немогућност што се тражи и да је немогуће поднети сабору потпун извештај, јер кад су пређашњи верификациони одбори могли на основу саборског пословника, подносити потпуне извештаје, као зашто да се није могло и сада учинити!

И где то стоји, да одбор мора за неколико сахата обавити свој посао?

1881. отворен је сабор 15. Нов. и изабран вер. одбор, а тек је 18. његов извештај прочитан, пошто пре није могао бити готов са својим извештајем.

1902. отворен је сабор 26. Маја, а тек је 30. Маја почела вер. дебата.

Па зар се није могло и овог пута тако радити?

И кад је ово овако, онда није имао право што је добацио самосталцима: да они хоће само да обструирају, јер захтевати извршење наређења пословника, не може се назвати обструкцијом.

Самосталци су били у потпуном праву што су захтевали генерални извештај, и тврдња радикалска да они захтевају генералну дебату — што у осталом није ни захтевано, — није ништа друго, било до ли рђав изговор, да се извуку из клопке. Јер захтевање генералног извештаја, не може се назвати генералном дебатом, и да се мање освртало на галерију, не би радикални говорници много што-шта изговорили, због чега ће се морати стидети, кад беспристрастан свет ушчита стенографске белешке и у њима њихове говоре.

И Буда Будисављевић а и др. Белобрк са својих 15 једномишљеника били су у праву, „да се верификација скине с дневног реда и упути натраг вер. одбору да донесе извештај у напред јавно у саб. згради оглашеној и посланицима услед тога приступачној седници и тек по том, да се стави на дневни ред“.

Говорници радикалски др. Жарко Миладиновић, Мита Клицин, поп Стеван Михалцић, др. Мита Мушицки, др. Александар пл. Рокњић, др. Миша Михајловић поред свег свога софистераја и адвокатских кифова, нису могли оправдати поступак радикалног вер. одбора, који није поднео општи извештај о своме ради, каквог је требао поднети, и какав се досад подносио.

А ту су бламажу радикали могли лако себи уштедити, да се нису ослањали слепо на 41 глас својих слепих једномишљеника.

Г. Мушицки се огрешо о истину, рекавши, „да су и до сада увек биле седнице вер. одбора тајне“, јер п. пр. у извештају вер. одбора од 1881. вели се: „и као што је сâм изабрани посланик Стеван Чобанић (његов је избор сабор после уништио) пред верификационим одбором признао, да је не само он, него и сапосланик му др. Милан Димитријевић —“.

Из овог се јасно види, да је Чобанић — и ако није био члан вер. одбора — био присутан у седници.

Огрешо се и г. др. А. Рокнић о истину тврдњом својом: „да је извештај вер. одбора једноставан извидак из списка и ништа више“, јер н. пр у извештају вер. одбора од 1881. прво су се навели потанко сви приговори, за тим је о њима на основу изборног реда рекао одбор образложено своје мњење и на основу том предложио, да се протест одбије или уважи.

Из овог се јасно види, да извештај није прост ехсерт из протеста!

Огрешо се г. Мушицки и што је замерио г. Буду Будисављевићу, што је предлагао, да се сви оспорени мандати оверове, и што је рекао: „да акт верификације није акт целисходности, него акт правосуђа, где нема погодаба, јер који се погађа на рачун правде и истине, тај свакако не ради добро.“

Г. Мушицки као један од вођа радикалских, допустиће нам да оно није никаква странка, која себи допушта нешто чинити, а не допушта другој то исто чинити или предлагати, да се то исто учини.

И кад то стоји, питамо онда саборску већину: како је могао вер. одбор последње арх. епархијске скупштине, у ком је био председник др Ђока Красојевић а извештај др. Мита Петровић предложити, да се сви избори оверове и ако је било против неких избора те како основаних разлога за неверовљење?

Тако н. пр. за изборе у земунском протопопијату било је наведено и ово:

б. Пошто је исти почасни протопрезвитер злоупотребио свој званични положај и кад су изборници приговарали присутности неизборника др. Миливоја Бабића, ућуткао је приговарајуће изборнике, да је он довео др. Миливоја Бабића, да му на помоћи буде.

в. Пошто се др. Миливој Бабић сам приказао као писар г. проте Николе Савића, које звање наш изборни ред не познаје.

г. Пошто су неизборници др. Јован Радивојевић Вачић, др. Миливој Бабић, др. Лука Ристић противно одредби избор-

ног реда §. 30 тачка 3. не само присуствовали, већ и утицали на сам избор, на што права нису имали.

д. Пошто су исти изборници сами позивали на конституисање, што је дужност председникова, а не њихова.

е. Пошто су исти неизборници и говоре на изборнике држали, што нису смели чинити,

ж. Пошто су ови неизборници прозивали при гласању бираче и њима своје цедуље натуривали, те су изборници под њихових терором и контролом морали њихове „цедуље предавати“.

Није ли и ово доказ, да ми Срби не водимо начелну борбу, него личну.

При избору световног потпредседника саборског, добио је др. Никола Ђурђевић 40, а др. Младен Лисавац 31 глас, и тако је Његова Светост прогласио Ђурђевића за потпредседника.

За Ђурђевића су гласали сви радикали. А за Лисавца самосталци и ван странака.

Самосталци нису хтели бирати Ђурђевића стога, што су га познавали као човека, који не уме бити неупристрастан и који радо изврће туђе речи, као што је показао у свом великом говору од 10. Јулија 1902., када је оно већина закључила на предлог Мите Клицина, да се на основу §. 25. пословника прекине дебата о адреси — дакле за клотиру —, те је у место већине — радикала — говорио Ђурђевић говор, у ком је погрешно наводио и подвргао критици речи Св. Прибичевића, Јове Магарашевића и др. Георгија Летића, због чега су се ови оградиле и навели шта су рекли, а и с тога, што нису хтели да гласају на човека, који се још као правник издавао за стеклиша.

Треба знати да је Ђурђевићева мати била католичкиња и да се он као ђак није држао за Србина. Тек се упливом стричевим Васе Ђурђевића почео држати за Србина.

Лисавац изјавивши, да је гласао и он за Ђурђевића, рече, да се не би примио потпредседништва све да је и добио већину, јер свој избор не би сматрао као израз поверења саборске већине, дочим је

Бурђевић изјавио да ће бити потпредседник, који ће радити „ни по баби ни по стричевима, већ по правди Бога истинога“.

За саборске перовође буду изабрани: Михаило Соларић, Стева Обрадовић, Мита Клицин и Јоца Гавриловић — 2 радикала а 2 самосталца.

За директора саборске канцеларије буде изабран Влада Поповић, а за квестора Мата Косовац.

На изјаву др. Душана Поповића, да пошто је „Застава“ неистинито донела изјаву самосталне странке, закључи се да се узму стенографи.

Његова Светост позове посланике на призивање св. Духа, које је обовљено под начелством високопреосвећеног г. епископа Лукијана, на ком су били скоро сви посланици.

IV. је седница одржана 13. Дец.

По прочитању и оверовљењу III. седнице, прочита Његова Светост свој говор, ког смо навели у 25. бр. за п. г., који је с пажњом саслушан и на предлог др. Мите Мушицког исти је говор штампан и раздан посланицима, како би га могли проучити, те хладно размисливши одговорити на говор Његове Светости.

Мита Клицин хтеде у одбрану „Заставе“ критиковати записник због неистиног саопштења самосталске изјаве, на што му др. Душан Поповић одговори, да је реч о томе, што је „Застава“ донела нешто, што самостална странка није казала, и на тврдњу Његове Светости, да је он по прочитању записника питао: има ли ко шта приметити на записник, на што је Клицин ћутао, те изјавивши да сад нема места говорити о записнику, наређује да се прочитају стигли поднесци на сабор.

По њиховом прочитању, и по избору скрутинијског одбора од 7 лица, приступи се избору одбора и буду изабрани:

У одбор за дневни ред:

Епископ Митрофан Шевић; радикали: Прота Божа Поповић, др. Александар Рокнић, др. Миливоје Бабић, Мита Клицин, прота Милош Папић, др. Мита Мушицки, др. Младен Лисавац, др. Жарко Миладиновић, др. Светислав Новак, др. Јован Радивојевић-Вачић;

самосталци: др. Богдан Медаковић, Лаза Обреновић, Светозар Прибичевић, др. Милан Мандић, Глиша Стајић, Вељко Лукић.

У одбор за предлоге:

Радикали: др. Борђе Кривојевић, др. Миливоје Бабић, др. Никола Бурђевић, Јован Магарашевић, Паја Зековић, др. Мита Стојковић, прота Сава Стојковић и Божа Поповић, др. М. Мушицки, др. Ж. Миладиновић; самосталци: др. Петар Белобрк, Буде Будисављевић, Јован Бањанин, др. Сава Путник, Лаза Обреновић, Мих. Медаковић.

У стални верификациони одбор:

Радикали: др. Мита Мушицки, др. Александар Рокнић, др. Жарко Миладиновић; самосталци: др. Милан Мандић, др. Душан Поповић.

У одбор прорачунски:

Епископ Гаврило Змејановић; радикали: прота Божа Поповић, др. Радивојевић-Вачић, др. М. Мушицки, Живко Витолић, др. Ж. Миладиновић, Павле Милин, др. Младен Лисавац, Мита Клицин, др. Влада Манојловић. Стеван Михаљчић; самосталци: Лаза Обреновић, Валеријан Прибичевић, др. Богдан Стојановић, Васа Муачевић, др. Јован Половина, др. Душан Пелеш.

У одбор финансијски:

Радикали: Мита Шајић, др. Бранко Вујић, Пера Лунгулов, Влада Ристић, Јоца Гавриловић; самосталци: Васа Муачевић, Стеван Калембер, Младен Остојић и Евген Думча.

У одбор за петиције:

Радикали: Мита Шајић, др. Марко Ранчин, др. Стеван Јовановић, Кузман Миловановић, др. Бранко Вујић, Јован Јовановић, Александар Тошић, Новак Машић, Бока Косић, др. Ж. Продановић; самосталци: др. Душан Поповић, Радивоје Врховац, Љубомир Лотић, Родољуб Пајић, Лаза Богдановић, Стеван Калембер и Велимир Недељковић.

У одбор ревизиони:

Епископ Михаило Грујић; радикали: др. Стеван Јовановић, др. Славко Милетић, др. Коста Хаџи, др. Влада Манојловић, др. Светислав Новак, Живко Витолић, др. Јован Радивојчев, Тоша Рајић, др. Бранко Илијћ, Јоца Григоријевић; самосталци: Милаило Ме-

даковић, Милан Будисављевић, др. Љубомир Павловић, др. Сава Путник, др. Лаза Поповић, Петар Крајновић.

Извештај

о седници епарх. конзисторије бачке, држане у Новом Саду 5. (18.) септ. 1906. год. под председништвом Његова Високопреосвештенства Господина Епископа Дијецезана *Митрофана*.

Присутни од свештенства г. Љубомир Купусаревић окр. прота сомборски, пречасна г. г. Стеван Николић парох ст. футошки, Никола Теодоровић парох оброчачки, и Јован Вујин парох бегечки, од световњака: др. Владислав Манојловић адвокат суботички и др. Тоша Гавански конз. фишкар. Реферирше и бележи: јереј Владислав Јанкулов конз. бележник. Записник прошле седнице оверен. — Услед извине једнога члана учињено је расположење да се други на његово место позове. — Публикована наредба св. арх. Синода о обвезном држању Срп. Сиона. — Узет на знање отпис ВПреосв. г. Епископа о подареном отпусту прпр. капелану ст. бечејском В. Милошеву, који је постављен за админ. у Срп. Пардању, — као и отпис о рукоположењу Слободана Увалића одређеног за л. капелана у Р. Милитићу. — Наређена парох. звању у Мољу исправка матице крштених деце Н. Лолин према упућству министарства. — Узет на знање допис Саборског одбора, да се извештај конзист. Седница и у његовом званином органу публикују, пошто ова конзисторија и тако чини. — Поднесен извештај министарству у предмету исправке матице крштених Радослава Драгин у Мољу. — Публиковани отписи министарства о подареним државним припомоћима. — На темељу одлуке МЦСавета наређен нов избор свештеника у Сомбору са другим повереником. — Издато упутство црквеној опћини у Вилову, како се има при издавању цркв. столова владати. — Спроведен уток А. в. Милекића из Вуковара против оностране окружне наредбе о држању завештајни парастоса. — На молбу цркв. опћине у Сомбору наређен распис стечаја на ђаконско место, призив свештенства одбијен али умољен АОдбор, да црквену опћину на журно решење представке свештенства за повишење плаћеног разреда притегне. — Прочитан исцрпан извештај проте жабаљског о испитима из веронауке те поводом незаконитости од стране комуналних учитеља не-

којих, који су на мађарском језику предавали, извештен је о томе епарх. школ. одбор бачки ради евентуалног расположења, а ком. учитељ у Чуругу Н. Пелагић и ове године признањем конзисторије награђен због ретког успеха око учењавања школске деце у појању. — Поднесен извештај министарству о ректифицираној матице крштених С. Булића у Новом Саду, као и матице крштених Васе Колареког у Пирошу и Емила Рајчетић у Жабљу. — Пристављен за личног капелана у Пирошу сврш. богослов Н. Драгојлов. — На молбу конзисторије ВПреосв. епископ Дијецезан подељује допуст из парохије пароху лалићском Ј. Марјановићу још на даљих 6 месеци. — Расписан стечај на место прпр. капелана у Ст. Бечеју. — Није уважена молба пароху гардиновачком да му се зет Д. Квргић админ. у Рогољу за капелана пристави. — Узет на знање извештај проте сомборског, да је л. капелана С. Увалића у Р. Милитићу поставио за администратора обудовљене парохије те расписан стечај. — Постављен је парох парабућки да катехизира правосл. ученике хоћачког кластера а да наплату за путни трошак има од катихумена убирати. — Обавештена цркв. опћина у Ст. Керу, да црквене столове оних који су се иселили, има упражњенима сматрати и другима издати. — Дозвољено је свештенику М. Лесковцу, да перовођу црквене опћиле због нанесене увреде части суду тужи. — Донето још више предмета мање важности.

Извештај

о седници епарх. конзисторије бачке, држане у Новом Саду 9. (22) окт. 1906. године под председништвом Његова Високопреосвештенства Господина Епископа Дијецезана *Митрофана*.

Присутни г. г. Милан Ђирић окр. прото. презв. новосадски потпредседник, Јован Борота окр. пртер ст. бечејски, Александер Тошић парох парашки, Василије Јојкић парох туријски, Никола Теодоровић парох оброчачки, др. Миладин Свињарев лечник и Ника Б. Ђорђевић умировљени већник сирочад. стола у Баји, др. Тоша Гавански фишкар. — Реферирше и бележи јереј Владислав Јанкулов конзисторијални бележник. — Узет на знање отпис ВПреосв. епископа Дијецезана о подарењу каноничког отпуста ђакону сентомашком Златоју Поповићу, који је постављен за админ. у Сасхаломбати и Дунаадоњу, као и

отпис о рукоположењу л. капелана пиршког, те извештај о савезним презид. расположењима. — Публикована одлука св. арх. Синода о уређењу одношаја јеромонаха управичеља манастира и братије. — Уступљен фишкалу на мњење отпис вис. министарства, којим захтева покретање дисцип. поступка против ј. И. Ј. у Ст. Б. на основу криминалних судских пресуда. — Поднесен истом извештај о исходу поступка против пароха у Д. К. због неправилно издатих матица. — Препоручена молба админ. јегарског за државну припомоћ, као и пароха шандорског. — Публикована одлука МЦСавета у предмету потврде избора пароха у Б. Брестовцу и позват парох кулпински да предложи, кога за капелана жели, а потврђени парох брестовачки С. Протић има се одма у знање увести. — Узет на знање допис архид. конзисторије, да је упутила капелана у Крчедину, да у будуће без надлежне дозволе несме у туђој епархији цркв. функције обављати. — Достављен је конзисторији темишварској тражени извештај гледе учитеља дочког Д. В. — Узет на знање извештај бележников, да је президијално поверено проти жабаљском, да испита шта је са кретом тителским, што је наводно нестао. — Дато је упутство циркуларно свему подручју за звоњење приликом држ. свечаности доноса пепела Ф. Ракоција и др. — Умољен админ. одбор да некоје општине притегне, да набаве ново освећени Антиминс, а нека општине да имају своје цркве, што оправку потребују оправити — поводом пријаве проте ст. бечејског. — Донесено решење у предмету призива за један црквени сто у Ст. Сивцу. — Упућен јер. Т. Ј. у Ђ., да у будуће не издаје званичне матичке податке туђе парохијанке. — Издато упутство свештенику Коњовићу у Молу, како да уведе посињење два детета у цркв. матици. — О извршеној пак исправци матице деце Новака Лолин, извештено је високо Министарство. — На молбу цркв. општине у Ст. Сивцу, умољена је вармеђска област, да забрани играње кола близу цркве пред биртом у посне дане, а свештенство у проповедима да одвраћа верне од тог неумесног обичаја. — Наредан распис стечаја на ђаконско место у Сентомашу. — Донето пет бракоразводних пресуда. — Молбе кандидата за стечајни испит уступљен је председништву. — Молба пароха фелдварског, да му се син за капелана пристави, уступљена цркв. општини да се гледе потребе пристављања изјасни.

Извештај

о седници епарх. конзисторије бачке, држане у Новом Саду 16. (29.) нов. 1906. под председништвом Његова Високопреосвештенства Господина Епископа Дајецезана *Миррфана*.

Присутни: Од свештенства преч. г. Милан Ђирић окр. прота новосадски, часна г. г. јереј Василије Сојадиновић сист. парох. помоћ. чурушки, др. Јован Радивојчев админ. парохије у Гложани, од стветовњака: др. Бранко Илић адв. новосадски, др. Миладин Свињарев лекар новосадски, и др. Тоша Гавански конз. фишкар. Реферше и бележи: јереј Владислав Јанкулов конз. бележник. Записник прошле седнице оверен. — Узета на знање извина једног члана. — Саопштено парох. зв. у Молу упутство министарства како да се спроведе ректификација матица крштених Радослава Драгин. — Поднесен извештај министарству о погрешци при исправци матица, којој погрешци је повода дала погрешка отписа министарства. — Узет на знање отпис о подареним припомоћима као и одлука Саборског одбора о припомоћи једној свешт. удови. — Публикована одлука С. одбора о стављању у течај припомоћи из јерархијског фонда адм. у Р. Милитићу. — Узета на знање одлука М. Ц. Савета, да није надлежан донети упутство за сву митрополију, да се завештајни парастоси искључиво у суботне дане приређују, већ да је на то надлежан св. Синод. Према томе остаје у крепости до одлуке синодске окружница ове конзисторије, да се завештајни парастоси и у суботни дан држе, а у колико би ванредни околности било може црквена општина уз наведење тих околности благослов односно изнимну дозволу епископа Дајецезана молити. — Публиковано 7 коначних бракоразводних пресуда. — Узет на знање извештај бележников о президијално пристављеном л. капелану пароху кулпинском у особи Ј. Попића капелана лалићског — те о расположењу гледе опслуживања лалићске парохије до наступања у знање новостављеног л. капелана у особи сврш. богослова Г. Попова из Чуруга, коме је наложено да се ради рукоположења В. Преосв. г. епископу чим пре молбом обрати. — Објављено циркуларно свему подручју лишење свештеничкога чина јеромонаха Николаја Марковића — Ердељана. — У спору цркв. општине и пароха у Ш. Селу због држања легаталних парастоса, саопштено је адм. одбору становиште конзисторије да се могу спојити

нарастоси више покојника са више кољива у један, али за свако кољиво иде награда посебна, која не сме бити мања него што је у рескрипту одређена; колико ће се пак парастоса спојити, ствар је свешт. и оних који парастос приређују. — Поново умољен А. Одбор да цркв. општину у Парабућу на набавку Антиминса нај-енергичније притегне. — Поводом извештаја А. Одбора да је кређирано друго свешт. место у Каћу IV. плаћ. разр., наређен је распис стечаја — Узет на знање извештај А. Одбора да је пожурио црквену општину у Сомбору да реши представку свештен. за повишицу плате. — Од пароха парабућског затражено поближе извешће о катихумејима у хољачком кластеру. — Подарена дозвола свештенику Ђ. Павковићу у Сомбору, да може једног скупштинара дати суду због нанесене увреде и клевете. — Уступљена молба једног компетента на парохију рац-милићку и компетента на ђаконско место у Сомбору проти Љ. Купусаревићу, да дотичне скупштине позове: да ли примају једног компетента? — Донесена једна бракоразводна пресуда. — Затражени списи од средњег суда у Ст. Бечеју против јер. И. Ј. вођене криминалне ствари на званичну употребу. — Поводом извештаја повереника о обављеном избору свештеника у Сомбору, одређена је услед пријаве истрага. — Донесено још више мање важних решења.

ЛИСТАК.

Вести.

Водоосвећење. У саборној је цркви на св. Богоявљење одслужио високопреосвећени г. епископ ершачки *Гаврило* литургију, и пошто се није могла по обичају на чесми да се свети водица, то ју је осветио у цркви.

Св. литургији је присуствовао Његова Светот.

Чланци: „Одговори на питања из пастирске праксе“ што су почели у овом листу излазити, прекидају се, пошто ће их прикупљач г. прота Васа Николајевић издати у посебној књизи.

— **Заклетва и партајска дисциплина.** Припадници појединих странака обвезују се усменом или писменом изјавом, дакле *чашку* својом, да ће се покоравати партајској дисциплини и да ће се верно држати страначког програма. Наше владајуће странке по данашњим својим програмима а и примена њиховој и по партајској дисциплини у садашњим

разним приликама долазе *између осталог* врло често у опреку са програмом православних конзисторија и применом тога програма у извађању различитих поступака. Познато је да се чланови конзисторије обвезују *заклетвом*, да ће дужности своје најсавесније по начелима тих конзисторија вршити.

Како се ово двоје слаже?

Шта суде о томе *свештеници*, конзисторијалци, који стоје „као автономни пијонири“ у тим странкама?

Овако се за народ пише! Досад је постојала пословица: „Има и над попом попа“, а одсад треба да се каже: „Има и над сабором сабора“.

Над попом је поп епископ, а над сабором Јаша Томић.

А да је у истини он то, ево доказа.

На сабору и сами 41 радикалска посланика признају, да ако се хоће нешто до створи, да се мора доћи бар до неког споразума са јерархијом и владом и да се од данашњег патријарха Његове Светости Георгија не може одузети Даљ.

Ну, над сабором сабор-Јаша Томић, то не признаје, и не желећи због таког мишљења ожећи и исмејати своје присталице, ожеже и исмеја г. Васу Муачевића у чланчићу „Памет Василијанова“ у 250. бр. јутарњег броја „Заставе“, уверен да ће његови верни већ разумети кога се тиче управо исти чланчић.

У истом чланчићу, рече Томић за Муачевића и ово:

„Он вели, сабор на првом месту треба да се споразуме са владикама и патријархом, па и са са мађарском владом, па тек када се са њима споразуме и они даду приволу, онда нека се ради ала без тога не. Е па лепо оче Василијане, сабор хоће да одузме уживање даљскога властелинства од патријарха. То сабор зато ради тако, што има право да одузме и што тако народ наш жели. А зато жели што је то праведно. Сада по мудрости и памети оца Василијана прво требамо да питамо патријарха, да ли он пристаје да му се одузме властелинство даљско из уживања? Наравно, патријарх ће бити паметан управо себичан, па ће рећи да не пристаје. И онда по памети оца Василијана не треба одузети од патријарха даљско добро.“

Па онда по памети оца Василијана, треба прво питати калуђере, да ли ће што штети од манастирских добара давати у нар. фондове, ако неће штети давати, онда сабор не треба да донесе уредбе да калуђери морају давати. И од куда год прво питај патријарха и калуђере.

Из патријаршког добра и манастирског прихода треба употребити на народне потребе, али ако они т. ј. патријарх и калуђери не пристану, онда не треба ни народу да се даде. Само отац Василијан заборавља да све то може сабор урадити и без питања патријарховог и калуђерског“.

Ето, како се за народ пише и чим се народ кљука, и од 41 радикалска посланика не сме ни један да устане и да јавно у сабору каже: радикалска странка отворено изјављује, да и она држи, да се пре свега мора доћи до споразума бар у главнијим тачкама са јерархијом и владом и да се Његовој Светости за његова живота не може одузети Даљ.

Овако, народ верује „Застави“, и верујући јој, живи у лудој нади и обмани да ће се Даљ и манастири поделити народу.

Књижевни огласи.

Изишла је из штампе, и може се добити код потписате управе књига:

О П И С

СРПСКИХ ФРУШКОГОРСКИХ МАНАСТИРА 1753.

Приопштио: Димитрије Руварац.

Књига је штампана на лепом белом папиру и има 488 стр.

Цена је књизи увезаној у платно — сва — 5 Кр., а неуезаној 4 Кр.

Управа српске манастирске штампарије

Изашла је нова књига из штампе:

„ВЕЛИКИ ТИПИК“

који се може добити само код издавача Српске Манастирске Штампарије по 4 круне од брошираног примерка. Укорићен 5.— К

Српска Манастирска Штампарија.

ПРАВОСЛАВНА ЛИТУРГИКА

ЗА УЧЕНИКЕ СРЕДЊИХ ШКОЛА

САСТАВИО

Александар Живановић.

Цена је књизи К 1-20 — Обраћамо пажњу г.г. православним катихетама на ову школ. књигу која је прописана као школски учебник на средњим школама.

Српска Манастирска Штампарија.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

Ad К. 1333/1130 ex 1906.

101 3—3

Е Д И Т К.

На бракоразводну молбу Боривоја Јовковића из Острова, против супруге му Софије, сада непозната боравишта, овим се речена Софија позива, да у року од 90 дана рачунајући од дана првог уврштења овог едикта овој конзисторији или сама лично предстане или место пребивања свога пријави, јер ће се иначе против ње поведена бракоразводна парница и без ње наставити и довршити.

Из седнице архид. Конзисторије, у Карловцима 10. (23.) октобра 1906. држане

Председништво.

К. 1194./156. ex 1906.

1 1—2

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај ради сталнога попуњења парохијског места VI. разреда у Бати (Сасхаломбати). Компетенти имају своје ваљано инструисане молбе путем претпостављених им власти потписаној конзисторији до 2. (15.) фебруара 1907. године поднети.

Из седнице епарх. конзисторије будимске, држане у Будимпешти 30. новембра (13. децембра) 1906. године.

Председништво.

Ad број К. 1172. зап. 847. ex 1906.

1—3 2

Е Д И К Т.

На бракоразводну тужбу Јове Стопића из Гређана, котара Новоградшкога, против супруге му Јелене Стопић рођ. Ђукић из Нарте, сада непозната боравишта, наводно негде у Америци, овим се Јелена Стопић позива, да у року од 90 дана, рачунајући од првог уврштења овог едикта, овој конзисторији мјесто пребивања свога пријави, јер ће се у противном случају без њезинога судјеловања бракоразводна парница са именованим заступником водити и довршити.

Из сједнице прав. срп. епарх. конзисторије пакрачке, у Пакрацу, 28. децембра (10 јануара) 1906. држане.

Председништво.

ДРУГИ ОГЛАСИ

3

КЊИГОВЕЗНИЦА

СРПСКЕ МАНАСТИРСКЕ ШТАМПАРИЈЕ

У СР. КАРЛОВЦИМА.

Јављамо свима, а нарочито сл. управама манастирским, да је наша књиговезачка радионица снабдевена са свима машинама и материјалом, као и све велике модерне књиговезнице у престоницама, и да смо у стању, израђивати све послове књиговезачке и коричарске на потпуно задовољство.

Српска Манастирска Штампарија

Покушајте
и препоручите
производе

Видрине творнице храњива
у Прагу VIII (Краљ Тешка.)
ценовник бадава.

===

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА

ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА

АНТОНА НОВОТНИЈА

У ТЕМИШВАРУ, ФАБРИЦИ

препоручује се — са гаранцијом на више година — за израду нових звона и за преливање пукнутих звона у овакој величини, као и за целокупно хармонично удешено звоњење, провиђено са круном од кованог гвожђа, тако удешеном, да се звона по вољи и лако могу кретати, ако би се на једном месту излупало, чиме се звона сачувају да не пукну.

Особито препоручујем

од мене изнађена и много пута одликована

са отвореним одушкама провиђена звона,

која су у горњем делу — као виолина — са отвором у виду фигуре 8 провиђена и като имају дуготрајнији, снажнији и дубљи звук, него звона по старој системи прављена, тако да се овако једно патентирано звоно од 327 килограма изједначује са звуком других по старој системи ливених звона од 461 килограма.

Даље препоручујем козе за звона од кованог гвожђа, у тороњу слободно стојеће; звона или шоље за сатове од метала; прављење старих звона са крунама од кованог гвожђа. —

1— 3.

Илустровани ценовници и прорачуни трошка бесплатно и франко.

На миленарској земалској изложби у Будимпешти 1896. награђена са великом миленарском медаљом.

„Српски Слоб“ кезази сваких 15 дана на 2 цела табака. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годеву 8 круна, на по године 4 круне, а на четврт године 2 круне. За стране земље, на годеву 10 круна. Поједини бројеви 40 филира.

Претплата, огласе, стечајеви и рекламације у року од 15 дана шаљу се Администрацији а остала рукописи уредништву „Српског Слоба“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеве плаћа се 10 филири од једног реда ситних слова. — Неплаћена писма се не примају. — Рукописи се не враћају.

Све спорове овога листа у ствари претплате или других потраживања решава котарски односно општински суд у Карловцима.

Издање и штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима. 41. 1907.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS